

Muistoissamme 50-luku OHJAAJAN OPAS

Muistoissamme 50-luku

© Sirkka Jalonen, Pertti Rajala, Outi Mäki, Kirsi Alastalo
ja Vanhustyön keskusliitto ry 2018

Etu- ja takakannen kuvat: Kirsi Alastalo ja Suomen valokuvataiteen museo

Muistoissamme 50-luku (painettu)
ISBN 978-951-806-253-3

Muistoissamme 50-luku (pdf)
ISBN 978-951-806-254-0

Ohjaajan opas (painettu)
ISBN 978-951-806-260-1

Ohjaajan opas (pdf)
ISBN 978-951-806-261-8

Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

Ohjaajalle

Tämä on ohjaajan opas selkokieliseen kirjaan **Muistoissamme 50-luku**. Kirjassa on 22 aihekokonaisuutta. Jokaisen aiheen lopussa on pari kysymystä pohdittavaksi ja keskusteltavaksi. Lisää kysymyksiä on tässä oppaassa. Ryhmäkäytössä ohjaaja valitsee ryhmälle sopivat kysymykset. Kysymyksiä kannattaa soveltaa ryhmästä riippuen. Kysymysten tarkoitus ei ole toimia tenttikysymyksinä vaan tukea keskustelua ja antaa siihen virikkeitä.

Oppaassa on vinkkejä netissä olevista aineistoista; hakusanoilla löytyy lisää materiaalia. Pitkistä audioista ja videoista kannattaa valita vain muistin virkistämiseksi sopiva katkelma, jotta aikaa jää keskusteluun.

Muistoissamme 50-luku -aineistoon sisältyy

- Selkokirja, joka kestää kostealla pyyhkimistä eikä repeydy
- Ohjaajan opas painettuna ja digitaalisena
- Kuvapakka, jossa on 50 kestäväää kuvakorttia muovikotelossa ja opas
- Pdf-muotoinen kirja Vahvike®-aineistopankissa www.vahvike.fi
- Kirjan kuvat digitaalisina Vahvikkeen® kuvapankissa
- Tulostettavat kysymyskortit www.vahvike.fi > Muistelu.

Vahvike®-aineistopankista löytyvästä digitaalisesta oppaasta nettiaineistot saa auki suoraan klikkaamalla. Kun käytät painettua opasta, on helpompaa kirjoittaa videon, audion tai artikkelin nimi selaimen hakukenttään kuin kopioida pitkä osoite.

Vahvikkeen kuvapankista voit heijastaa kuvat seinälle suurikokoisena keskustelun tueksi.

Kun ryhmässä on muistisairaita henkilöitä, on tavallista tärkeämpää ohjata keskustelua niin, että sitä ei koeta kuulusteluna tai muistitestinä. Tarjoile keskustelussa teemaan liittyviä, muistia tukevia vinkkejä ja pidä kuvia esillä. Silloin osallistujilla on mahdollisuus esittää keskusteluun istuvia kommentteja myös silloin, kun aikaisempi keskustelun sisältö on hetkeksi unohtunut.

Kysymyskortteja käyttämällä keskustelun aihe on keskustelijan kädessä, jolloin muistisaira osallistujan on helpompi muistaa, mistä kulloinkin puhutaan. Se rentouttaa mieltä.

Muistoissamme 50-luku -kokonaisuuden tekemiseen on saatu Selkokirjallisuuden valtiontukea.

Sisällysluettelo

Pula-ajasta normaalioloihin (s. 8–9)	4
Jälleenrakennus (s. 10–13)	5
Säännöstely (s. 14–15).....	6
Paasikivestä Kekkoseen (s. 16–17)	7
Yleislakko (s. 18–19)	8
Ahkeraa työntekoa (s. 20–23).....	9
Sputnik (s. 24–25).....	11
Tuntematon sotilas (s. 26–28)	12
Armi (s. 29–31)	14
Veikkaus (s. 32–33)	15
Olympialaiset (s. 34–36).....	16
Koti ja asuminen (s. 38–43)	18
Kodin tavarat ja siisteys (s. 44–47).....	19
Arjen ateriat (s. 48–51)	20
Arkipäivän juomat (s. 52–54)	21
Kahvi (s. 55–59).....	22
Koulu (s. 60–69)	23
Kieli (s. 70–71).....	25
Henkilöautot (s. 72–75).....	27
Linja-auto (s. 76–77).....	28
Pukeutuminen (s. 78–81).....	29
Coca-Cola ja purukumi (s. 82–85)	30

Paluu rauhan aikaan

Pula-ajasta normaalioloihin (s. 8–9)

Kysymyksiä

Kerro elämästäsi 50-luvulla.

Millaisia toiveita sinulla oli 50-luvulla?

Mitkä asiat olivat silloin toisin verrattuna nykyaikaan?

Saitko lapsena taskurahaa?

Opetettiinkö sinulle koulussa säästämistä?

Miten ansaitsit ensimmäiset markkasi tai pennisi?

Oliko sinulla lapsena säästölipas tai säästöpossu?

Minkälaisia kohteita varten säästit?

(vaatteet, moottori- tai polkupyörä, matka, ompelukone, huonekalut)

Oletko kuulunut kultapossukerhoon?

(lapsille suunnattu postipankin kanta-asiakas-ohjelma 1958–2003)

Entä kuuluitko johonkin muuhun kerhoon?

Kerro nuorten seurustelusta 50-luvulla.

Katso

YouTube: Helsinki 1940-50 -luvuilla (11,5 min video, jonka selostuksena neljä laulua: Georg Malmstén – Stadin kundi (1952), Kauko Käyhkö – Kolmen sepän ruuhka (1959), Rita Elmgren – Kolmen sepän rumba (1955) sekä Eugen Malmstén – Töölön Tuula (1939))

<https://youtu.be/A0XIkUNx8mE>

Kuuntele

Elävä arkisto: Vuodet 1950–1959 tarkastelussa (12 min audio + tietoisku)

<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/1950-luvulla-suomi-sai-olympiakisat-ja-miss-universumin>

Elävä arkisto: 1950-luvun teinit (29 min + 27 min audiot lukiotyttöjen päiväkirjamerkinnöistä: ensitanssiaiset, romanttinen saksanopettaja,

Tuulen viemää -elokuva, pojat, kouluhippojen maalatut pimut ym.)
Valitse ryhmälle kuunneltavaksi 1–3 lyhyttä katkelmaa. Vaatii keskittymiskykyä.

<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/1950-luvun-teinit>

Lue

Yle Uutiset: Käytöksen kultainen kirja (artikkeli, jossa esimerkkejä ohjeista)

<https://yle.fi/uutiset/3-9325932>

Kotimaisten kielten keskus: Sanoin saavutettu: 1950-luku
(monikymmensivuinen kooste 50-luvun tapahtumista)

https://www.kotus.fi/nyt/teemakoosteet/sanoin_saavutettu_satavuotias_suomi/sanoin_saavutettu_1950-luku

Hakusanoja

1950-luku Suomessa, pula-aika, säännöstely

Jälleenrakennus (s. 10–13)

Kysymyksiä

Miten perheesi elämä jatkui sotien jälkeen?

Asuitko kaupungissa vai maaseudulla?

Olitko mukana peltojen raivaamisessa?

Entä asuntojen rakentamisessa?

Oletko asunut rintamamiestalossa?

Osallistuitko sotakorvaustavaroiden valmistamiseen tai toimittamiseen?

Minkälaisia talkoita muistat?

Missä asioissa naapurit auttoivat toisiaan?

Miten mielestäsi suomalainen sisu on näkynyt suomalaisten elämässä?

Kerro esimerkki omasta elämästäsi.

Joutuiko perheesi muuttamaan sotien vuoksi uuteen kotiin?

Katso

Elävä arkisto: Rovaniemen jälleenrakennus sodan jälkeen (3 min video)
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/11/21/rovaniemen-jalleenrakennus-sodan-jalkeen>

Kuuntele

Elävä arkisto: 1950-luku oli sodasta toipumisen ja uudelleen arvioinnin aikaa (3 x 19 min audiot, joissa yhteiskunnalliset vaikuttajat – mm. Eino S. Repo ja Johannes Virolainen – keskustelelevat.
Valitse ryhmälle 1–2 lyhyttä katkelmaa. Vaatii keskittymiskykyä.)
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/1950-luku-oli-sodasta-toipumisen-ja-uudelleenarvioinnin-aikaa>

Hakusanoja

Hartiapankki, rintamamiestalo, jälleenrakennus, talkoomerkit

Säännöstely (s. 14–15)

Kysymyksiä

Onko sinulla kokemuksia ostokorteista?

Haaveilitko jostain sellaisesta, mitä säännöstelyn vuoksi ei saanut?
Kun kaikkea ei saanut kaupasta, niin mitä keksitte tilalle?

Tunnetko tarinoita siitä, miten säännöstelyä kierrettiin?
Mitä ajattelit mustan pörssin kaupasta?

Teitkö paljon näyteikkunaostoksia?
Mitä uusia tuotteita ja tavaroita kauppoihin tuli?

Muistatko jotain tilannetta sodan jälkeen, kun sait ostaa jotain mieluisaa, mitä olit pitkään toivonut? (esimerkiksi kahvi, suklaa, pitsikerrasto, nahkakengät, nailonsukat, auto)

Katso

Kirjoita hakukoneeseen *Pula-ajan mainoksia* ja valitse kuvahaku.

Kuuntele

Elävä arkisto: Säännöstelyä kesti 15 vuotta
(30 min audio: kohdasta 27 min 50 sek alkaen kansanhuoltoministeri
kertoo säännöstelyn loppuajoista)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/saannostelya-kesti-15-vuotta>

Elävä arkisto: Pekka Tiilikainen kahvikaupassa 1954
(38 sek audio, artikkelin jälkeen)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/saannostelya-kesti-15-vuotta>

Lue

Valitut Palat: Kahvi vapautui vuonna 1954 (artikkeli)

<http://www.rd.fi/kahvi-vapautui-vuonna-1954>

Kaleva: Pula-ajan herkut hoikistavat edullisesti (artikkeli)

<https://www.kaleva.fi/teemat/ruoka/pula-ajan-herkut-hoikistavat-edullisesti/60045/>

Hakusanoja

Kansanhuoltoministeriö, säännöstely, ostokortit

Paasikivestä Kekkoseen (s. 16–17)

Kysymyksiä

Seurasitko presidenttiehdokkaiden vaalikampanjaa lehdestä tai radiosta?
Millaista vaalimainonta oli?

Kuuntelitko radiosta, kun presidentistä äänestettiin vuonna 1956?
Oliko sinulla putkiradio vai transistoriradio?

Minkälaisia asioita muistat presidentti Paasikivestä?
Mitä mieleesi tulee Paasikiven Alli-rouvasta?
Entä presidentti Kekkosesta ja Sylvi-rouvasta?

Katso

Elävä arkisto: Presidentti Kekkonen löysi messuilta Kaleva-nimikkopukunsa. (7 min video)

<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/04/28/presidentti-kekkonen-loysi-messuilta-kaleva-nimikkopukunsa>

Elävä arkisto: Ministeri Virolaisen matkassa 1950- ja 1960-luvuilla (11 videota á 1–10 min)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/02/28/ministeri-virolaisen-matkassa-1950-ja-1960-luvuilla>

Kuuntele

Yle Areenan arkisto: Emäntänä Linnassa. Alli Paasikivi muistelee (14 min audio)

<https://areena.yle.fi/1-4302318>

Elävä arkisto: Vuoden 1956 presidentinvaalin ääntenlaskenta (34 min audio, kaksikielinen)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/vuoden-1956-presidentinvaalin-aantenlaskenta>

Hakusanat

Kekkonen, Paasikivi

Yleislakko (s. 18–19)

Kysymyksiä

Missä asuit yleislakon aikaan?

Minkä ikäinen silloin olit?

Vaikuttiko yleislakko sinun arkeesi?

Oliko sinulla tai perheelläsi vaikeuksia saada bensiiniä lakon aikana?

Oletko nähnyt lakon aikana julkaistuja monistelehtiä?

Oletko sinä joskus ollut lakossa? Kerro kokemuksistasi.

Pitäisikö nykyään jonkin ammattiryhmän mielestäsi mennä lakkoon, että saisi parempaa palkkaa?

Katso

Elävä arkisto: Yleislakossa 1956 nähtiin marsseja ja rettelöitä (artikkeli)
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/yleislakossa-nahtiin-marsseja-ja-retteloita>

Artikkelin sivulla on kolme videota: Lakkolaiset marssilla (1 min video), Kun Suomi pysähtyi (8 min video), Yleislakon bensasota (2 min video).

Kuuntele

Elävä arkisto: Eduskunta pui yleislakkoa (22 min audio + tietoisku)
Kuuntele ensin itse ja valitse tästä kohtia vain sellaiseen ryhmään, jossa ei synny poliittisia riitoja. Vaatii keskittymiskykyä.

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/eduskunta-pui-yleislakkoa-1956>

Elävä arkisto: Lakkolevottomuuksia Eteläsataman bensa-asemalla (8 min audio, artikkelin lopussa)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/yleislakossa-nahtiin-marsseja-ja-retteloita>

Rahanarvolaskuri, jolla voi verrata eri vuosikymmenten palkkoja ja hintoja <http://apps.rahamuseo.fi/rahanarvolaskin#FIN>

Hakusanat

Yleislakko, lakko, lakkorikkuri

Ahkeraa työntekoa (s. 20–23)

Kysymyksiä

Asuitko 50-luvulla maalla vai kaupungissa?

Millaisia töitä tai askareita teit?

Oletko ollut heinätoissa? Kerro lisää.

Mitä heinäpelloilla syötiin ja juotiin, kun pidettiin tauko?

Oletko käyttänyt seiväskairaa reikien tekemiseen maahan heinäseipäitä varten?

Ovatko seuraavat sanat sinulle tuttuja: heinäsuova, sänki, ruko, haasia, heinähanko ja heinähäntä?

heinäsuova:	iso kuivista heinistä kasattu keko, jota säilytetään talvella ulkona
sänki:	heinän leikkuun jäljeltä maahan jääneet korren tyngät
ruko:	niitylle yön tai sateen ajaksi tehty pieni heinäkeko
haasia:	riu'uista rakennettu heinän tai viljan kuivausteline
heinähanko:	kaksi- tai kolmipiikkinen lapion kokoinen työväline, jolla nostetaan ja siirretään heiniä
heinähäntä:	traktorin perään kiinnitettävä haravakuljetin, jolla siirretään heiniä. Heinähännässä on kymmenkunta järeää piikkiä.

Mihin maataloissa heiniä käytettiin?

Heinä on hevosen tärkein rehu. Karjalle syötetään erilaisia heiniä. Heinät toimivat possujen karsinoissa kuivikkeina ja kanalassa kanojen virikkeenä.

Oletko ajanut hevosta?

Oletko niittänyt hevosvetoisella niittokoneella? Miten se sujui?

Oletko niittänyt traktorivetoisella niittokoneella? Miten se sujui?

Kerro muista entisistä maatalon töistä.

Oletko lypsänyt lehmiä?

Millaisia olivat maatalon emännän työt? Entä isännän?

Millaista oli ennen metsätöissä?

Mitkä koneet ovat helpottaneet sinun työntekoasi?

Oletko ollut tehtaassa töissä?

Jos olet, niin missä tehtaassa?

Entä millaisia koneita käytit?

Oletko joskus saanut palkkasi tilipussissa?

Katso

Elävä arkisto: Uusi traktori häikäisi 1950-luvun isännät
(8,5 min mainosvideo Ferguson-traktorista)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/02/20/uusi-traktori-haikaisi-1950-luvun-isannat>

Hakusanat

Heinäseiväs, heinäsuova, sänki, ruko, haasia, heinähanko, heinähäntä, viikatteen teroitus

Sputnik (s. 24–25)

Kysymyksiä

Muistatko Sputnikin lennon?

Katselitko sitä taivaalta?

Mitä ajattelit avaruusaluksista?

Uskoitko silloin, että ihminen voisi joskus lentää kuuhan?

Mitä mieltä olet avaruuden valloittamisesta?

Uskotko, että avaruuden muilla planeetoilla on elämää?

Kuinka kauaksi uskot ihmisen avaruudessa vielä pääsevän?

Haluaisitko sinä mukaan avaruuslennolle?

Uskotko, että joku ihminen vielä asuu toisella planeetalla?

Katso

Elävä arkisto: Sputnik taivaalla 1957 (2 min video)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/10/03/sputnik-taivaalla-1957>

Kuuntele

Elävä arkisto: Neuvostoliitto otti johdon avaruuskisan alkutaipaleella
(8 min audio)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2011/04/05/nl-otti-johdon-avaruuskisan-alkutaipaleella>

Elävä arkisto: 1950-luvun avaruushaaveista tuli äkkiä totta
(16 min radion tiedeohjelma)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2011/04/01/1950-luvun-avaruushaaveista-tuli-akkia-totta>

Elävä arkisto: Koirat olivat koekaniineja avaruustutkimuksessa
(6,5 min audio)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2011/03/28/koirat-olivat-koekaniineja-avaruustutkimuksessa>

Hakusanat

Sputnik, Laika, avaruustutkimus, satelliitti

Tuntematon sotilas (s. 26–28)

Kysymyksiä

Oletko lukenut kirjan Tuntematon sotilas?

Antaako kirja sinun mielestäsi totuudenmukaisen kuvan sodasta?

Kuka kirjan henkilöistä on suosikkisi?

Muistatko kirjan henkilöiden lausahduksia?

Oletko lukenut Sotaromaanin?

Sotaromaani on vuonna 2000 julkaistu lyhentämätön versio Väinö Linnan romaanista Tuntematon sotilas. Ennen Tuntemattoman sotilaan julkaisua vuonna 1954 kustantaja poisti Linnan käsikirjoituksesta poliittisesti ja uskonnollisesti kärkeviä ja ärsyttäviä kohtia sekä kiroilua ja muuta alatyylisiä kielenkäyttöä. Ne on otettu mukaan kirjaan Sotaromaani.

Tuntematon sotilas -elokuva on filmattu kolme kertaa (ohjaajat: Edvin Laine 1955, Rauni Mollberg 1985 ja Aku Louhimies 2017).

Oletko nähnyt ne kaikki?

Mikä elokuvista on mielestäsi paras?

Kuuluuko sinun itsenäisyyspäivän perinteisiin elokuvan katsominen?

Oletko nähnyt Tuntemattoman sotilaan teatterissa?

Missä teatterissa olet nähnyt sen?

Mitä pidit esityksestä?

Katso

YouTube: Näin tehtiin Tuntematon sotilas (2,5 min video)

<https://www.youtube.com/watch?v=-miWjKnAfpc>

YouTube: Tuntematon sotilas Rokka

(3 min Edvin Laineen ohjaamasta elokuvasta)

<https://youtu.be/-miWjKnAfpc>

Elävä arkisto: Tuntemattoman sotilaan todellinen rykmentti (41 min video)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/12/09/tuntemattoman-sotilaan-todellinen-rykmentti>

Puolustusvoimien kuva-arkisto

<http://sa-kuva.fi/neo?tem=webneofin>

Sotapolku.fi on sivusto, jonne on talletettu kymmenien tuhansien sotaveteraanien tietoja ja vaiheita sotien ajalta. Sivustolla on paljon suomalaisten sotilaiden kuvia.

Kuuntele

Yle Areena: Tuntematon sotilas 19-osaisena kuunnelmasarjana

(á 20–40 min)

<https://areena.yle.fi/1-4301203>

Elävä arkisto: Tuntematon sotilas -kuunnelma.

(5–10 min katkelmia kuunnelmasarjasta)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/09/19/tuntematon-sotilas-kuunnelma>

Elävä arkisto: Tuntematon sotilas nostatti kirjasodan

(35 min audio, joka sisältää Väinö Linnan haastattelun)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/tuntematon-sotilas-nostatti-kirjasodan>

Hakusanoja

Tuntematon sotilas, Antero Rokka, Lammio, Väinö Linna, Kariluoto, vänrikki Koskela, Sotaromaani, Lotta Svärd säätiö, talvisota, jatkosota

Muuta

Tuntematon sotilas -elokuvan näyttelijöiden kuvilla varustettuja pelikortteja on myynnissä.

Armi (s. 29–31)

Kysymyksiä

Seurasitko Miss Universum -kisoja, kun Armi valittiin Miss Universumiksi?
Minkälaisia muistoja sinulla on Armista?
Näitkö häntä silloin tai myöhemmin?

Oletko seurannut lehdistä Armin elämää?
Oletko nähnyt Armista tehdyn elokuvan *Maailman kaunein tyttö*?

Katseletko mielelläsi televisiosta missikisoja?
Mitä ajattelet muista 50-luvun Suomen neidoista, kuten Lenita Airistosta (1954) ja Pirkko Mannolasta (1958)?
Seurasitko, kun Marita Lindahl valittiin Miss Maailmaksi (1957)?

Katso

Elävä arkisto: Miss Universum saapuu kotiin (1 min video)
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/miss-universum-saapuu-kotiin>

Elävä arkisto: Armi Kuusela, Suomen Neito 1952 (9 min video)
<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/armi-kuusela-suomen-neito-1952>

Elävä arkisto: Armi Kuusela elokuvan *Maailman kauneimman tyttö* ensi-illassa (2 min video) <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/armi-kuusela-maailman-kauneimman-tyton-ensi-illassa>

Teeman Elävä arkisto: 1950-luvun missit (artikkeli ja videoita misseistä)
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/06/21/125-teeman-elava-arkisto-1950-luvun-missit>

YouTube: Armi Kuuselan muisto (3 min video, jossa kuvia Armista ja Olavi Virta laulaa *Ken on heistä kaikkein kaunein*)
<https://youtu.be/N7OCfh7Uzsc>

Hakusanat

Armi Kuusela, Maailman kaunein tyttö, Miss Universum, Kuvahaku: Miss Universum Armi Kuusela

Veikkaus (s. 32–33)

Kysymyksiä

Oletko harrastanut veikkaamista?

Milloin veikkasit ensimmäisen kerran?

Miten ratkaisit, laitoitko rastin kohtaan yksi, risti vai kaksi?

Oletko nähnyt kirjan kuvassa olevaa arvontatikkua tai vastaavaa?

Oletko joskus voittanut?

Muistatko vanhoja Veikkauksen mainoksia?

Osaatko rallattaa: *yksi, risti, kaksi, pennit miljoonaksi...*?

Veikkaatko tai lottoatko nykyisin?

Ostatko joskus raaputettavia arpoja?

Oletko pelannut muita Veikkauksen pelejä, kuten Keno, Pitkäveto, eBingo, Eurojackpot?

Mitä tekisit, jos voittaisit 1000 euroa?

Entä, jos voittaisit miljoona euroa?

Käytetäänkö Veikkauksen voittovaroja mielestäsi oikeisiin kohteisiin?

Katso

Elävä arkisto: Veikkaus – kuusi kymmenestä sen jo osaa (8 min video)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/11/03/veikkaus-kuusi-kymmenesta-sen-jo-osaa>

YouTube: Jos jokainen suomalainen on veikkaava suomalainen...

Veikkauksen historian havinoista (30 sek video)

<https://youtu.be/3-y4y6XIMBQ>

YouTube: Tässä pelissä jos missään auttaa sisu (15 sek video)

https://youtu.be/E7G5zAU_0w8

Hakusanat

Tippaustoimisto, vakioveikkaus

Olympialaiset (s. 34–36)

Kysymyksiä

Vaikuttivatko olympialaiset sinun elämääsi?

Kävitkö katsomassa kilpailuja?

Entä kuuntelitko kilpailuja radiosta?

Helsingin olympialaisten kunniaksi lyötiin maailman ensimmäinen olympiaraha. Oletko nähnyt sen?

Onko sinulla jotain muistoesinettä kuten postikorttia olympialaisista?

Jäikö jokin urheilija erityisesti mieleesi?

Esimerkiksi Emil Zátopek, pikajuoksija Voitto Hellsten, keihäänheittäjä Kaisa Parviainen, keihäänheittäjä Tapio Rautavaara, painija Kelpo Gröndahl, nyrkkeilijä Pentti Hämäläinen, meloja Thorvald Strömberg, melojat Kurt Wires ja Yrjö Hietanen, meloja Sylvi Saimo

Oletko kerännyt urheilijoiden kuvia?

Mistä urheilulajista sinä pidät: yleisurheilu, ratsastus, uinti, voimistelu, soutu, pallopelit, nyrkkeily, paini, jousiammunta...?

Oletko itse harrastanut kilpaurheilua? Missä lajissa? Entä kuntourheilua?

Katso

Elävä arkisto: Helsingin olympialaiset 1952. (Useita videoita Helsingin olympialaisten aikaisista tapahtumista)

<https://yle.fi/aihe/kategoria/elava-arkisto/helsingin-olympialaiset-1952>

Elävä arkisto: Suomi pesi kasvojaan olympialaisia varten. Kisa- ja majoituspaikkojen rakentamisen lisäksi kuntoon piti pistää myös tiet, kadut ja puistot (3 min video)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2013/06/13/suomi-pesi-kasvojaan-olympialaisia-varten>

Urheilumuseo: Suomen urheilun Hall of Fame.
(Tietoa ja lyhyitä videoita kuuluisista suomalaisista urheilijoista.)
<https://urheilun-halloffame.squarespace.com/>

Kuuntele

Elävä arkisto: Satupekan kolmoisvoitto Helsingissä
(5 radioselostusta á 1–23 min)
<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2008/06/05/satupekan-kolmoisvoitto-helsingissa>

Elävä arkisto: Helsingin olympialaisissa Suomi ja selostajat olivat
"jonkinlaisessa shokkitilassa" (45 min audio). Selostajat muistelevat.
<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/helsingin-olympialaisissa-suomi-ja-selostajat-olivat-jonkinlaisessa>

Elävä arkisto: Sylvi Saimo ja kajakkikulta (3 min radioselostus)
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2008/05/30/sylvi-saimo-ja-kajakkikulta>
Samalla sivulla: Sylvi Saimo muistelee melontavoittoaan (2 min radiohaastattelu)

Elävä arkisto: Kasvo – Pekka Tiilikainen (17 min + 15 min audiot)
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/kasvo-pekka-tiilikainen>

Vahvike

Vahvike-lipaston Liikunta-laatikko

Muuta

Urheilumuseo
<https://www.urheilumuseo.fi/>

Urheilumuseon tulostettavat Urheilumuistot-keskustelukortit 1950- ja 1960-luvun urheilijoista ja urheilulajeista
<https://www.urheilumuseo.fi/portals/47/Pdf-tiedostot/Urheilumuistot%201-10.pdf>

RyhmäRenki: Urheiluaiheisia pelejä ja visoja, kysymyksiä ja luettavaa
<https://ryhmarenki.fi/category/kiinnostava-aihepiiri/urheilu-ja-liikunta/>

Hakusanat

Helsingin olympialaiset, Emil Zátopek, Pekka Tiilikainen

Arjen elämää

Koti ja asuminen (s. 38–43)

Kysymyksiä

Asuitko sinä lapsena kivitalossa vai puutalossa?

Kuinka lapsuuden kotiasi lämmitettiin?

Oliko pihapiirissä paljon lapsia?

Kuka huolehti kotitalostasi ja sen pihasta?

Oletko asunut rintamamiestalossa?

Onko sinun kotonasi ollut alivuokralaisia?

Oletko itse ollut alivuokralaisena?

Oletko käyttänyt pyykkilautaa?

Oletko joskus huuhdellut pyykkejä avannossa?

Millainen oli ensimmäisen pyykinpesukoneesi?

Oletko osallistunut saippuan keittoon?

Huussilla eli vessalla on monta nimeä. Mitkä seuraavista sanoista ovat sinulle tuttuja: hyysi, hyyskä, hyyssikkä, latriini, makki, paskamakki, paskahuussi, käymälä, puucee, pikkukamari, pikkula, priveetti tai salainen huone?

Muistatko talonmiehen nimen tai lempinimen?

Onko sinua joskus torunut talonmies tai hänen rouvansa?

Lue

Keski-Suomen museo: Jälleenrakennus > Arjen uudistukset > puhtaanapito > (artikkelit pesuaineista ja pesukoneesta)

<http://www3.jkl.fi/ksmuseum/haloo/rakennus/puhtaanapito2.htm>

Hakusanoja

Rintamamiestalo, puuhella, kuvahaku: puuliesi, puukellari, yhtenäiskulttuuri, maakellari, pyykkilauta, kaakeliuuni (kakluuni), pönttöuuni, tuhkaliipeä

Kodin tavarat ja siisteys (s. 44–47)

Kysymyksiä

Millaisia astioita sinulla oli ensimmäisessä kodissasi?

Minkä tyylliset astiat ovat sinusta kauniita?

Oletko perinyt astioita? Millaisia?

Millainen on lempimukisi?

Kuvaile ensimmäistä jääkaappiasi.

Onko sinun kotonasi ollut puuhella?

Millä tavalla pesit pyykkiä nuorena?

Muistatko, kun sait ensimmäisen sähkösilitysraudan?

Miten suhtaudut siivoamiseen? Entä silittämiseen?

Miten uudet kodinkoneet vaikuttivat sinun arkeesi?

Oletko nukkunut hetekassa tai olkipatjalla?

Mitä huonekaluja kuuluu olohuoneeseen sinun mielestäsi?

Onko sinulla perintöhuonekaluja?

Mistä huonekalustasi olet erityisesti tykännyt? Kerro siitä.

Tiedätkö, millainen on heilurihara ja mitä sillä tehdään?

Heilurihara on puutarhatyökalu, jolla irrotetaan rikkakasveja maasta. Heiluva terä irrottaa rikkakasvit näppärästi.

Katso

Elävä arkisto: Koti ja sisustus 1950–1970 (30 sek – 2 min videoita)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2009/11/20/koti-ja-sisustus-1950-1970>

Elävä arkisto: Upon uusi pesukone (3 min video pulsaattorikoneesta)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/upon-uusi-pesukone>

Hakusanat

Pulsaattoripesukone, heteka, Fanett-tuoli, Mademoiselle-tuoli

Arjen ateriat (s. 48–51)

Kysymyksiä

Mikä oli sinun lapsuutesi mieliruoka? Entä nykyään?
Syötiinkö kodissasi tirripaistia tai läskisoosia?
Entä leipäressua tai mykyrokkaa?
Onko murusoosi sinulle tuttu ruoka? (Jauhelihakastike)
Oletko syönyt paistettua puuroa? Oliko se hyvää?
Mistä einesruuasta sinä pidät?

Kuinka usein kodissasi leivottiin pullaa?
Oletko sinä tehnyt köyhiä ritareita?
Osaatko tehdä leipävanukasta?
Oletko syönyt kuutamokiisseliä? Miten sitä tehtiin?
Entä pullamössöä tai väskynäkiisseliä?

Muistatko, kun maistoit ensimmäisen kerran rusinoita,
appelsiinia tai banaania?

Katso

Elävä arkisto: Näin syntyi makkaraa 1950-luvulla
(10 min video ja artikkeli)
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/03/25/nain-syntyi-makkaraa-1950-luvulla>

Lue

Kulmala, Tiina (2010): Suomalaisten ruokatottumukset 1950-luvulta
nykypäivään. Opinnäytetyö Tampereen ammattikorkeakoulun Palvelujen
tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelmassa.
[https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/16317/Kulmala%20Tiina.p
df](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/16317/Kulmala%20Tiina.pdf)

Ruokatieto: Suosituimpia ruokia eri vuosikymmeniltä
<https://www.ruokatieto.fi/ruokakasvatus/hyva-tavaton-ruoka-ja->

tapakulttuuri/nykypaiva-rakentuu-historian-paalle/suosituimpia-ruokia-eri-vuosikymmenilta

Martat-lehti: Ruokavuodet 50-luku (Martat-lehden artikkeli, 6/2007)

<https://www.martat.fi/wp-content/uploads/2017/08/12-1.pdf>

Kaupunkimedia Aamuset: Kuutamokiisseli on 1950-luvun unohdettu herkku

<https://www.aamuset.fi/teemat/3715846/Kuutamokiisseli+on+1950luvun+unohdettu+herkku>

Vahvike

Vahvike.fi > Muistelu > Muisteluhetket >

Perinneruokakortit sekä 18 sivun infopaketti: Suomalaiset perinneruuat

Maakuntaleipäkortit: Suomen maakuntaleivät

Hakusanat

Radiokakku, läskisoosi, leipäressu, paistettu puuro

Arkipäivän juomat (s. 52–54)

Kysymyksiä

Miten sinun kotonasi säilytettiin maitoa?

Onko sinun perheesi säilönyt jäitä sahanpuruissa?

Oletko juonut kurria eli kuorittua maitoa? (Nykyään puhutaan rasvattomasta maidosta.)

Oletko käyttänyt separaattoria? (Linko, jolla maidosta erotellaan kerma.)

Pidätkö sinä enemmän maidosta vai piimästä?

Oletko leiponut piimäkakkua?

Oletko tehnyt viiliä? Haluatko kertoa, kuinka sitä tehdään?

Valmista viiliä sekoitetaan annoskuldossa olevaan maitoon ja astia jätetään huoneen lämpöön vuorokaudeksi.

Kulho siirretään jääkaappiin, kun maito on muuttunut viiliksi.

Oletko juonut vaarinkaljaa? Oliko se hyvää?
Oletko sinä tehnyt joskus kotikaljaa? Entä sahtia?

Lue

Tietoa kotikaljasta ja reseptejä

<http://www.kotikalja.com/>

Yle: Ruokamuistoja eri vuosikymmeniltä (artikkeli)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/03/13/ruokamuistoja-eri-vuosikymmenilta>

Hakusanat

Kuorittu maito, separaattori, kurri, sahti, joulukalja

Kahvi (s. 55–59)

Kysymyksiä

Oletko juonut korvikkeita tai vastikkeita?

Miltä ne maistuivat?

Miten sinä keittäisit hyvää kahvia?

Miten sinun kotonasi kahvipavut paahdettiin?

Millaisia kokemuksia sinulla on kahvin jauhamisesta kotona?

Onko sinulla vanha kahvimylly tallella?

Mitä sinä teet, jotta avatun kahvipaketin aromit säilyvät?

Säilytätkö kahvia erityisessä kahvipurkissa?

Oletko sinä tehnyt pannumyssyn? Millaisen? Kenelle?

Suomalainen juo keskimäärin viisi kuppia kahvia päivässä.

Juotko sinä enemmän vai vähemmän?

Oletko sinä tavannut Pauligin Paulan? Kerro lisää.

Onko joku Paula sinusta ”se oikea Paula-tyttö”?

Oletko sinä kerännyt keräilykuvia? Millaisia?

Onko sinulla vielä jäljellä kuvia tai kansioita?

Oletko laittanut kahviin voita, suolaa tai leipäjuustoa?

Katso

Elävä arkisto: Paula-tyttö opasti suomalaisille kuinka valmistetaan oikein hyvää kahvia (3 min video)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/01/28/paula-tytto-opasti-suomalaisille-kuinka-valmistetaan-oikein-hyvaa-kahvia>

Samalla sivulla on 10 muuta kahvivideota (á 1–10 min).

Elävä arkisto: Filmimatka 1950-luvun kahviloiden kulta-aikaan.
(9 min video)

<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/11/03/filmimatka-1950-luvun-kahviloiden-kulta-aikaan>

YouTube: Paula-tytön haku vuonna 1958 (4 min video)

<https://youtu.be/lwVebwpTwz0>

RyhmäRenki: Kahvimuseon aarteita – kuvia ja niihin liittyvät tieto- ja kysymyskortit

<https://ryhmarenki.fi/kahvimuseon-aarteita/>

Hakusanat

perkolaattori, kahvinselvike, kuvahaku > kahvimylly

Koulu (s. 60–69)

Kysymyksiä

Missä koulussa sinä aloitit ensimmäisen luokan?

Kerro opettajastasi ja luokkatovereistasi.

Istuiko sinun luokassasi tyttö ja poika aina vierekkäin?

Pitikö tytöillä olla koulussa essu?

Oliko sinulla luokkatoverina Pirjo, Tuula, Riitta, Markku, Kari tai Hannu?

Pidätkö yhteyttä johonkin luokkatoveriisi?

Millainen sinun koulumatkasi oli?

Entä koululaukkusi?

Mikä oli mieluisin oppiaine?

Inhositko jotain oppiainetta?

Mitä puuhasitte välitunnilla?

Mikä oli lempiruokasi koulussa?

Osaatko vielä ulkoa kouluaikaisia loruja tai runoja?

Mitkä koululaulut ovat jääneet mieleesi?

Katso

Elävä arkisto: Kansalaiskoulu kasvatti suoraan ammattiin

(12 min video + artikkeli)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/02/14/kansalaiskoulu-kasvatti-suoraan-ammattiin>

Elävä arkisto: Yksityisin varoin perustetut koulut helpottivat opintielle pääsyä 1950-luvulla (14 min video + artikkeli)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/01/26/yksityisin-varoin-perustetut-koulut-helpottivat-opintielle-paasya-1950-luvulla>

Elävä arkisto: Hymypoika-mainos vuodelta 1955

(30 sek video + tietoisku)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/12/26/hymypoika-mainos-vuodelta-1955>

Yle Areena: Egenlandin matkakohde jakso 12.

Napialan vanha koulu, Tervakoski. Koulupäiväelämyksiä koulumuseolla. (6,5 min tekstitetty video suomeksi ja ruotsiksi)

<https://areena.yle.fi/1-4446246>

RyhmäRenki: Muistoja kansakoulusta – kuvia ja niihin liittyvät tieto- ja kysymyskortit

<https://ryhmarenki.fi/kahvimuseon-aarteita/>

Lue

Yle: Aikamatka 1950-luvulle koulupäivän ajaksi (artikkeli)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2018/03/27/aikamatka-1950-luvulle-koulupaivan-ajaksi-napialan-elavassa-koulumuseossa>

Sivun lopussa on 6,5 min video koulumuseona toimivasta koulusta.

Yle Uutiset: Suvivirsi soi kauniimmin urkuharmonilla (artikkeli)

<https://yle.fi/uutiset/3-6110323>

Suomen käsityön museo: Muistelusalkku kansakouluajoista

(27 sivua tuntimateriaaleja oppiaineittain)

<http://www.craftmuseum.fi/esitteet/kansakoulusalkku.pdf>

Vahvike

Kansakoululauluja, joissa iso fonttikoko ja soinnut sopivalla korkeudella
<https://www.vahvike.fi/fi/musiikki/laulunaihe/kansakoululaulu>

Hakusanat

välituntileikit, kansakoulu, kaunokirjoitus, perunannostoloma, keskikoulu, oppikoulu, suvivirsi

Kieli (s. 70–71)

Kysymyksiä

Mitä tarkoittavat sanat:

ehta:	aito
dollarihymy:	amerikkalainen loistoauto
friikki:	alan innokas harrastaja
debis:	alakulo
gube:	vanha mies
dosis:	annos
kimara:	cocktail
feikki:	epäaito
rotsi:	takki
epistä:	epäreilua
lättähattu:	1950-luvulla käytetty matalakupuinen miesten huopahattu ja sellaista hattua käyttävä henkilö
peukalokyyti/liftaus:	Kyytiä haluava seisoo tienposkessa ja nostaa peukalon pystyyn. Sopivaan suuntaan matkalla oleva autoilija poimii hänet maksutta kyytiin.
dekkari:	etsivä, poliisi

- puistotäti: nainen, joka ohjaa työkseen leikki-ikäisiä lapsia leikkipuistossa
- rivitalo: vähintään kolmen vierekkäisen huoneiston asuintalo, jossa kuhunkin huoneistoon on sisäänkäynti suoraan ulkoa
- ula: ultralyhyet radioaallot
- vahtokumi: pieniä kaasukuplia sisältävä pehmeä kimmoisa kumi

Ymmärrätkö lauseen:

Voiksä stikkaa mulle stidit ku mullon stendari bänks? (Voitko tarjota minulle tulitikkuja, sillä minulla on tupakinsytytin rikki?)

Miltä Stadin slangi kuulostaa sinusta?

Mikä on sinun kotimurteesi?

Kuuntele

Itä-Suomen yliopisto: Puhuttuja näytteitä murteista (15 näytettä 7 päämurrealueelta, linkki näytteisiin on nettisivun vasemmassa reunassa)
<http://sokl.uef.fi/aineistot/aidinkieli/murteet/>

Kotimaisten kielten keskus: Suomen murrekirjan äänitteet (runsaasti murrenäytteitä pitäjittäin)
https://www.kotus.fi/aineistot/puhutun_kielen_aineistot/murreaanitteita/suomen_murrekirjan_aanitteet

YouTube: Jarkko Tamminen & Aku Ankka esittävät: Suomen murteet (2,5 min video, kannattaa katsoa ensimmäiset 1,5 min)
https://youtu.be/G_BTaMCAix8

Testaa

Yle uutiset: Testaa, tunnistatko Suomen murteet?
<https://yle.fi/uutiset/3-9177901>

Lue

Slangisanakirja, jossa sanat aakkosjärjestyksessä
<https://www.suomisanakirja.fi/slangi.php?k=a>

Suomi-slangi sanakirja (218 sivua)

http://stadinslangi.fi/wordpress/wp-content/uploads/2014/11/suomi_slangi1.pdf

Kotimaisten kielten keskus: Suomen murteiden sanakirja

<http://kaino.kotus.fi/sms/>

Kotimaisten kielten keskus: Sanoin saavutettu: 1950-luku /monikymmensivuinen kooste 50-luvun tapahtumista ja kielen kehittämisestä)

https://www.kotus.fi/nyt/teemakoosteet/sanoin_saavutettu_satavuotias_suomi/sanoin_saavutettu_1950-luku

Vahvike

Murresanoja Karjalasta 1–3

Henkilöautot (s. 72–75)

Kysymyksiä

Kerro jostakin autokyydistä, jonka muistat lapsuudestasi.

Millaisia autoja sinulla tai perheelläsi on ollut?

Onko sinulla tai perheelläsi ollut Skoda, Ifa tai Volkswagen?

Mikä on ollut rakkain autosi?

Mikä on ollut paras autosi?

Osaatko vielä luetella niiden rekisterinumerot?

Onko albumissasi valokuvia sinusta ja autoista?

Kun olit lapsi, tunnistitko autoja pelkän äänen perusteella?

Entä nykyään?

Kävitkö eläintarhanajoissa tai jossain muussa autokilpailussa?

Oletko ollut amerikanraudan kyydissä?

Haluaisitko kyydin jollakin erikoisella autolla? Millaisella?

Minne haluaisit tehdä automatkan?

Onko sinulla ollut moottoripyörä tai mopo? Kerro lisää.

Katso

Elävä arkisto: Autovarkauksien estäminen 50-luvulla (2,5 min video)

<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2008/01/16/autovarkauksien-estaminen-50-luvulla>

YouTube: Helsingin Messuhallin autonäyttely 1952 (10,5 min video)

<https://youtu.be/7JzWTpstQlg>

Yle Areena: Kun Kupla 1950 Suomeen saapui (34 sek video)

<https://areena.yle.fi/1-2944490>

Elävä arkisto: F3-sarja toista kertaa Eläintarhassa (8 min video)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/f3-sarja-toista-kertaa-elaintarhassa>

Elävä arkisto: Osta oikea auto (8 min video)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2009/11/13/osta-oikea-auto>

Vahvike

Kuvat > auto (yli 40 kuvaa)

Pelaa tai keskustele

RyhmäRenki: Autoilukysymykset, Autoiluaiheisia pelejä, Autodomino

<https://ryhmarenki.fi/tag/autoilu/>

Hakusanat

autot 1950-luvulla, 1950-luvun liikenne, eri automerkkien nimet

Linja-auto (s. 76–77)

Kysymyksiä

Linja-autoa on kutsuttu myös onnikaksi ja bussiksi. Stadin slangissa se on dösä. Mitä sanaa sinä käytät?

Kerro varhaisimmasta linja-automatkastasi, jonka muistat.

Onko linja-automatkasi joskus keskeytynyt yllättäen?

Oletko matkustanut samassa linja-autossa vasikan, kanan tai porsaan

kanssa?

Oletko matkustanut postiautolla?

Linja-autoissa ei enää ole rahastajia. Mitkä muuta ammatit ovat hävinneet?

Reikäkorttilävistäjä, hevosmies, tukinuittaja, sentraalisantra, kiertävä taulukauppias, kulkukauppias, kerrostalon talonmies, käsinlatoja, tinuri, kiertävä veitsenteroittaja, huoltoaseman bensapoika, pikipoika, kengänkiillottaja, pihasoittaja, renki, piika, kansakouluntarkastaja, elokuvateatterin paikannäyttäjä, keritsijä, kehrääjä, sukkiensilmukoija (korjaaja), paskakuski (huussien aluset tyhjentävä hevosmies), pyykkäri, puhtaaksikirjoittaja

Katso

YouTube: Vanhoja linja-autoja Mobilia-automuseossa Kangasalla (5 min video)

<https://www.youtube.com/watch?v=2R5oBI07tGA>

Kuuntele

YouTube: Linjuripolkka (2,5 min laulu)

<https://youtu.be/2R5oBI07tGA>

Lue

Yle Uutiset: Rahastajatytöt ovat muisto menneisyydestä (artikkeli)

<https://yle.fi/uutiset/3-6676185>

Pukeutuminen (s. 78–81)

Kysymyksiä

Millaisia vaatteita sinulla oli 50-luvulla?

Kuka ompeli tai neuloi vaatteesi?

Mitä vaatteita teit koulun käsityötunneilla?

Oliko sinulla joku ihanne, jonka pukeutumista jäljittelit?
Mitä mieltä olit nuorisomuodista nuorena? Entä nykyään?
Oliko sinulla kellohelmainen kukkamekko?

Millaisia asusteita, kuten laukkuja, vöitä, huiveja ja solmioita, sinulla oli?
Millainen vaate on jumpperi? (Vartalon muotoja myötäilevä neulepusero)

50-luvulla "Hollywoodin kulta-aikoina silloisia siveyssääntöjä kierrettiin pukemalla leffojen kurvikkaat tähtöset niukkoihin neuleisiin. Näin sinällään peittävästä jumpperistakin saatiin superseksikäs."

Miten aikuiset miehet pukeutuivat työssä ja kodin ulkopuolella?

Katso

Elävä arkisto: Kuinka nainen sai housut
(neljä videota á 7–9 min sekä artikkeli)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/05/21/kuinka-nainen-sai-housut>

Elävä arkisto: Kellohame heilahtaa 50-luvun malliin (6,5 min video)
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2012/03/14/kellohame-heilahtaa-50-luvun-malliin>

Lue

Keski-Suomen museo: Jälleenrakennus > Pukeutuminen
<http://www3.jkl.fi/ksmuseum/haloo/rakennus/pukeutuminen.htm>

Hakusanat

Brylcreem, Marimekon klassikot: Jokapoika ja Jokamies

Coca-Cola ja purukumi (s. 82–85)

Kysymyksiä

Kumpi on parempaa, Jaffa vai Coca-Cola?
Oletko juonut muita kolajuomia?
Mistä virvoitusjuomasta sinä pidit lapsena? Entä nykyään?

Mitä mieltä olet purukumista?

Oletko kerännyt purukumien keräilykuvia?

Oliko jokin kioski sinulle tärkeä? Mitä ostit yleensä?

Kokoonnuitko ystäviesi kanssa kioskillä?

Katso

YouTube: Coca-Cola mainos 1950 (1 min video)

<https://www.youtube.com/watch?v=NCGixzi1foo>

YouTube: The Andrews Sisters laulaa Rommia ja Coca-Colaa

(3 min video)

<https://youtu.be/NCGixzi1foo>

Elävä arkisto: Erik von Frenckell maistelee kisacolaa 1952 (4,5 min video)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/erik-von-frenckell-maistelee-kisacolaa-1952>

Laula tai kuuntele

Vanha lastenlaulu, jota laulettiin myös 50-luvulla

Pikku-Matin autosta on kumi puhjennut.

Pikku-Matin autosta on kumi puhjennut.

Pikku-Matin autosta on kumi puhjennut.

Purukumilla me paikkasimme sen.

Hakusanoja

Coca-Cola, Jaffa, virvoitusjuomat 1950-luvulla, purkkakortit

Ohjaajan opas selkokirjaan Muistoissamme 50-luku

Ohjaajan opas sisältää keskustelua ja muistelua virittäviä kysymyksiä kirjan 22 teemasta sekä linkkejä ja vinkkejä, joiden avulla aiheista löytyy lisää materiaalia. Ne tukevat sekä elämänkokemusten jakamista toisten ihmisten kanssa että tuon tapahtumarikkaan vuosikymmenen muistelemista itseksensä.

Muistoissamme 50-luku -kokonaisuuteen kuuluu sekä painettuja että digitaalisia aineistoja. Niihin voit tutustua osoitteessa www.vahvike.fi > Muistelu > Materiaalit ja välineet.

Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

ISBN 978-951-806-261-8

9 789518 062618 >

